

ning, som er ombelt til Rigsdagen. Medens man altsaa i sin Tid kunde sige, at man slet ikke vidste, hvorledes man tænkte sig disse Forhold ordnede, kan man ikke sige det nu, idet der foreligger en fuldstændig Redegjærelse derved i Kommissionsens Arbejde. Denne Bemærkning vilde jeg gjøre, ikke fordi jeg tror, at der deraf kan udbrages nogen videre Konklusion i den ene eller den anden Retning med Hensyn til den Sag, der ligger for, men snarere som en mere personlig Bemærkning, som jeg vilde fremkomme med, for at ikke de, der mindre nøie kjende til denne Sag, skulde tro, at det hele Spørgsmaal om Retsreformen endnu staar paa det samme Standpunkt, som det stod paa i 1870.

Kofod: Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg skal tillade mig at gjøre. Idet jeg takker det ærede Medlem fra Nørresundby (Suel) for at han fra den almiuelige Nedslagning af Amtmænd undtog Amtmanden paa Bornholm, skal jeg dog gjøre ham opmærksom paa en Feiltagelse, han gjorde sig skyldig i, idet han troede, at efter den bestaaende Lønningslov for Amtmandsembederne var Amtmanden over Bornholm lavere lønnet end de øvrige Amtmænd. Men det er ikke Tilfældet, og det finder jeg heller ikke vilde være rigtigt. Jeg har forresten været af den Mening før, men jeg er bleven bedre belært under Forhandlingerne. Det er blevet mig klart, at det her ikke kommer saa meget an paa Arbejdets Omfang som paa Arbejdets Natur og det dermed følgende Ansvar; Afbrydelse af Berg, ja Ansvar for Pligternes tilhørende Opfyldelse, og at Arbejdets Omfang snarere finder sit Udtryk i Kontorholdsvederlaget og ikke i Lønningerne til selve Amtmændene. Det har derfor glædet mig, at det foreliggende Lovforslag, som vi her have til Behandling, ikke forandrer Noget i dette Forhold. Denne Berigtigelse tror jeg at skulde det ærede Lovyndige Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgfreds (Suel).

Klein: Det er jo, som allerede bemærket, ikke noget Nyt, at der reises Spørgsmaal om Amtmændenes Nødvendighed. Jeg er overbevist om, at det heller ikke denne Gang vil komme til videre end til en almindelig Forhandling herom, og at der ikke for Alvor vil blive Spørgsmaal om at affstatte denne Institution, saa meget mere som selv de, der mest maatte være stemte for vidtgaaende Reformen, dog vistnok vilde erkjende, at det gunstige Tidspunkt til at foretage en saadan indgribende Forandring ikke er kommet endnu. Det er dog aabenbart, at, naar der skal gjøres gennemgribende Reformen i hele Administrationen, vilde det være naturligt i alt Fald at foretage dem, naar der i det Hele taget skal foretages saa store Forandringer som dem, naar den nye Retsorganisation skal træde ud i Livet. Og forsa-

vidt der er henvist til, at man nu allerede i flere Aar har givet Anvisning paa at afvente den saa meget omtalte Retsreform, hvorved jo saa skal forstaaes, at det nu ikke vilde være saa besynderligt, om Taaalmodigheden snart vilde være forbi, kan jeg ikke Andet end minde om, at ligesom den omtalte Proceskommissions Arbejde jo allerede for længere Tid siden er afsluttet, saaledes have vi jo al Grund til at vente, at den høitærede Justitsminister ikke vil lade hengaa lang Tid, inden Resultaterne af det stedfundne Arbejde vilde blive forelagte Rigsdagen. Jeg kan iøvrigt ganske være enig med det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgfreds (B. Holm), forsaavidt jeg forkiøb ham rigtigt, naar han udtalte den Formening, at det vil vise sig at være saare betænkeligt at affstatte Amtmandsinstitutionen, idet man ikke vil kunne overse, hvor indgribende en saadan Forandring vilde være. For mig er det ganske klart, at, selv om man maatte som Følge af Retsreformen eller endog saa uden Hensyn til den komme til det Resultat at henlægge Anklagemyndigheden andetsfeds, end hvor den nu findes, vilde der dog være saameget tilbage for en Melleminstans som Amtmandsinstitutionen er, at man i høi Grad vilde saone den, hvis man affstatte den. Den høitærede Justitsminister har jo allerede i den Henseende henvist til den kontrollerende Virksomhed, Amtmanden har. Fra anden Side er der henvist til hans Betydning for det hele kommunale Liv. Jeg bemærker i den Anledning, at det jo ikke her er Stedet at komme ind paa Spørgsmaalet, om Amtmanden som Formand i Amtsraadet er fult paa den rette Maade eller ikke, idet det er i Kommunalloven, at der i saa Henseende skulde gjøres Forandring, hvis man anser en Forandring for at være rigtig. Men om ogsaa man maatte tro, at det vilde være hensigtsmæssigt at ændre Noget, hvad Amtmandens Stilling til Amtsraadet angaar, nærer jeg ingen Tvivl om, at det altid vil blive erkjendt at det ogsaa med Hensyn til det kommunale Liv, med Hensyn til den kommunale Selvfjærelse vil være nødvendigt at have saadanne Organer for Statsmagten som de, Amtmændene udgjøre her i Landet. Jeg tror overalt, at intet Land i Verden har realiseret den Tanke, at der ikke skal være nogen Overværgighed, eller ikke nogen Melleminstans mellem Centralregjeringen og de underordnede Autoriteter, Overværgighedsmyndigheder, hvad enten man vil kalde dem Amtmænd, Præfekter eller Landskhøvdinge, det er ligegyldigt. Man har af den Slags Overværgigheder, saavidt mig bekjendt, i alt Fald paa de fleste Steder i Verden. Et ganske andet Spørgsmaal er det naturligt, om man behøver et saa stort Antal Overværgigheds personer, som man nu har. Jeg antager, at dette Spørgsmaal naturligen maa komme frem til Drøftelse, naar der finder en større Organisation Sted af mange administrative Forhold,